

Bil. 57

Isnin

25 November 2019

MALAYSIA

PENYATA RASMI PARLIMEN

Parliamentary Debates

KAMAR KHAS

Special Chamber

**PARLIMEN KEEMPAT BELAS
PENGAL KEDUA
MESYUARAT KETIGA**

KANDUNGAN

USUL MENANGGUHKAN MESYUARAT DI BAWAH P.M. 18(1)

SERANGAN UDARA OLEH TENTERA ZIONIS KE ATAS SEMENANJUNG GAZA

[Halaman 1]

UCAPAN DI BAWAH USUL BERKENAAN PERKARA TADBIR KERAJAAN [P.M.17]:

- **Peruntukan yang Tidak Mencukupi dari JKR untuk Daerah Kinta**
- *YB. Tuan Wong Kah Woh (Ipoh Timur)*
- **Garisan Pembahagi Jalan Tidak Kelihatan Bahayakan Nyawa Pengguna (Garisan Putih di Sepanjang Jalan Utama Dalam Parlimen Tebrau)**
- *YB. Tuan Steven Choong Shiau Yoon (Tebrau)*

[Halaman 16]

[Halaman 18]

**MALAYSIA
KAMAR KHAS
PARLIMEN KEEMPAT BELAS
PENGKAL KEDUA
MESYUARAT KETIGA**

Isnin, 25 November 2019

Mesyuarat dimulakan pada pukul 2.30 petang

DOA

*[Timbalan Yang di-Pertua (Dato' Mohd Rashid Hasnon)
mempengerusikan Mesyuarat]*

USUL MENANGGUHKAN MESYUARAT DI BAWAH P.M. 18(1)

**SERANGAN UDARA OLEH TENTERA ZIONIS
KE ATAS SEMENANJUNG GAZA**

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Mohd Rashid Hasnon]: Ahli-ahli Yang Berhormat, menurut keputusan yang telah dibuat pada hari Rabu, 20 November 2019 minggu yang lalu, satu usul di bawah Peraturan Mesyuarat 18(1) telah dibenarkan untuk dibahas pada petang ini. Saya sekarang memulakan perbahasan usul ini, saya akan membenarkan tiga orang Ahli Yang Berhormat untuk membahaskan usul ini.

Oleh itu saya mengehadkan masa perbahasan untuk pertama, Yang Berhormat Kota Bharu – 15 minit, Yang Berhormat daripada pihak pembangkang, 10 minit seorang dan sekiranya ada Yang Berhormat daripada pihak penyokong kerajaan, 10 minit. Saya lihat tidak ada. Yang Berhormat Menteri atau Timbalannya akan mula menjawab mulai sekitar 3.15 petang sehingga 3.30 petang selama 15 minit ataupun kita beri tempoh masa mungkin maksimum 20 minit. Sekarang saya menjemput Yang Berhormat Kota Bharu untuk memulakan ucapan. Terima kasih.

2.36 ptg.

Dato' Takiyuddin bin Hassan [Kota Bharu]: *Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh* dan salam sejahtera.

Tuan Yang di-Pertua, pertamanya saya mengucapkan terima kasih di atas peluang yang diberikan kepada saya selaku pembawa usul, yang mana usul saya telah dimasukkan pada 18 November 2019 dan telah diluluskan untuk dibahas di dalam Kamar Khas ini. Saya mengucapkan terima kasih banyak terutamanya kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri yang

mewakili Wisma Putra dan pegawai-pegawainya yang sudah tentulah mewakili kerajaan untuk mendengar usul yang saya bawakan ini untuk dibahas, dibincang dan diputuskan dalam Kamar Khas ini.

Saya masih lagi berpandangan bahawa isu ini isu yang besar Tuan Yang di-Pertua dan sepatutnya boleh jika sekiranya kerajaan merasakan wajar dibenarkan untuk dibahaskan di dalam Dewan Majlis ataupun dalam Mesyuarat Majlis bukan sekadar di sini. Namun demikian, di sini pun *something is better than nothing*. Terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua, usul yang saya bawa adalah berhubung dengan satu peristiwa serangan udara terhadap bumi Palestin yang telah dilakukan oleh tentera-tentera Zionis iaitu khususnya di kawasan Semenanjung Gaza. Kejadian serangan terbaru rejim Israel terhadap Gaza pada minggu lepas, kita tahu telah menyebabkan banyak kehilangan nyawa. Kita difahamkan tidak kurang daripada 30 orang penduduk yang tidak berdosa telah mati, mengalami maut. Walaupun kita tahu bahawa suatu perjanjian gencatan senjata (*cease power*) telah diwujudkan dengan inisiatif beberapa negara, namun kita melihat kedegilan Israel yang jelas melanggar peraturan dan undang-undang hak asasi manusia antarabangsa jelas menzahirkan sikap kebiadaban negara haram tersebut.

Sejak pembentukan negara haram Israel pada tahun 1948 dan pendudukan Jerusalem Timur, Tebing Barat dan Semenanjung Gaza pada tahun 1967, dunia telah menyaksikan pelbagai pelanggaran hak asasi manusia yang dilakukan oleh rejim Israel terhadap rakyat Palestin. Selama lebih dari setengah abad Tuan Yang di-Pertua, rakyat Palestin telah menanggung keganasan hampir setiap hari, bukan sahaja oleh rejim Israel tetapi juga kumpulan ekstremis Yahudi yang merupakan penduduk-penduduk haram (*illegal settlers*) di kawasan Palestin ini. Wanita dan kanak-kanak Palestin telah menjadi sasaran kekejaman dan mereka terbunuh dengan cara yang paling kejam. Tindakan-tindakan tidak berperikemanusiaan oleh Israel terhadap rakyat Palestin tidak harus dikecualikan oleh negara-negara yang bertamadun termasuklah Malaysia ini yang inginkan kepada keamanan dan keadilan ditegakkan.

■1440

Pertubuhan Bangsa-bangsa Bersatu tidak sepatutnya membenarkan Israel menjadi ahli badan dunia itu. Mengikut Perkara 1 Piagam PBB 1945, dengan jelas menyatakan tujuan penubuhannya, saya *quote*, "*untuk mengekalkan kedamaian dan keamanan antarabangsa dan untuk itu mengambil langkah-langkah kolektif yang efektif untuk pencegahan dan penghapusan ancaman kepada keamanan dan untuk penindasan tindakan penghapusan ancaman kepada keamanan dan untuk penindasan tindakan pencerobohan dan pelanggaran keamanan yang lain dan untuk dibawa dengan cara yang aman dan sesuai dengan prinsip keadilan dan hukum*

antarabangsa, penyesuaian atau penyelesaian pertikaian atau situasi antarabangsa yang mungkin menyebabkan pelanggaran keamanan”.

Semua tujuan ini Tuan Yang di-Pertua, jelas tidak dihormati oleh negara Israel. Menurut rekod, setakat ini terdapat kira-kira 50 resolusi PBB yang telah mengambil tindakan mengutuk Israel atas tindakan kekejaman mereka tetapi nampaknya semua resolusi tersebut ternyata sia-sia kerana sokongan dan perlindungan yang diberikan oleh Amerika Syarikat dan sekutu-sekutunya.

Pada hari ini, saya hendak *quote* satu laporan yang dikeluarkan oleh majalah *The Guardian* yang menyatakan bahawa dengan izin, “*US says Israeli settlements no longer considered illegal in dramatic shift*”. *Declaration* ini menunjukkan suatu penolakan, *rejection of 2016 UN Resolution* yang mengatakan bahawa *settlement on the West Bank are flagrant violation of international law*. Saya *quote* juga kata-kata *US Secretary of the State, Mike Pompeo* yang mengatakan bahawa, “*calling the establishment of civilian settlements in consistent with international law has no advance the cost of peace*”. Dia juga mengatakan bahawa *the hard truth is that there will be a judicial resolution to the conflict and arguments about who is right and who is wrong as a matter of international law will not bring peace*. Ini kata-kata daripada *Secretary of the State US, Mike Pompeo*.

Kita melihat ini adalah satu sikap yang amat-amat tidak wajar oleh sebuah negara besar seumpama Amerika. Israel telah lupa sejarah kewujudan PBB pada tahun 1948. Pada 29 November 1947, Perhimpunan Agung PBB telah meluluskan Rancangan Partisan PBB untuk Resolusi Palestin 181 dengan menamatkan mandat British sambil mewujudkan dua negara, satu Yahudi dan satu Arab. Piagam PBB adalah perjanjian asas dan semua ahli terikat dengan artikelnya. Kegagalan mana-mana negara untuk mematuhiinya boleh menyebabkan hukuman berat termasuk pengusiran.

Namun Tuan Yang di-Pertua, dalam Perkara 6 Piagam PBB 1945 dengan jelas juga menyatakan bahawa sesebuah ahli PBB yang telah melanggar prinsip-prinsip yang terkandung dalam piagam, boleh diusir dari organisasi oleh perhimpunan agung atas syor Majlis Keselamatan. Apa-apa usaha untuk mengusir negara Yahudi akan dilihat sebagai isyarat jelas bahawa tindakan tidak berperikemanusiaan Israel terhadap rakyat Palestin tidak dapat diterima dengan sepenuhnya.

Oleh sebab itu Tuan Yang di-Pertua, saya sebagai pembawa usul ingin menggesa Parlimen kita dan juga negara kita umumnya untuk membuat beberapa ketetapan. Yang pertama, kerajaan kita perlu meluluskan dan mengisytiharkan satu usul tergepar, mungkin saya rasa telah

dibuat, untuk mengutuk keganasan terbaru Israel yang telah mengorbankan tidak kurang 30 orang penduduk awam Israel. Saya kira telah dibuat oleh kerajaan kita, terima kasih.

Kedua, menggesa Kerajaan Malaysia mengisytiharkan solidariti dengan rakyat Palestin melalui sokongan kepada kedutaan Palestin di Kuala Lumpur. Saya kira mungkin ini pun sudah difikirkan.

Ketiga, menggunakan pengaruh Malaysia untuk menggesa ketetapan OIC dan PBB mengutuk dan memberikan tekanan terhadap pengusiran Israel dari keanggotaan PBB atas sebab pelanggaran undang-undang antarabangsa dan pencabulan hak asasi manusia yang dilakukan secara terang-terangan.

Keempat, saya menyarankan supaya ditubuhkan *all party caucus on the plight of the Palestinian* yang berfungsi sebagai platform tetap bagi memberi tekanan terhadap Israel dan menyalurkan sebarang bentuk bantuan kemanusiaan kepada penduduk Palestin yang menjadi mangsa kekejaman Israel.

Kelima, saya juga ingin menggesa supaya kerajaan mengambil langkah sama-sama memperkasakan usaha-usaha yang diambil oleh NGO tempatan bagi mempercepatkan tindakan pendakwaan terhadap Israel di Mahkamah Jenayah Antarabangsa (ICC) sebagai cara yang efektif melalui saluran perundangan antarabangsa. Usaha dan kepakaran NGO seperti MyAQSA dan Pusat Penyelidikan dan Advokasi Hak Asasi Manusia (CENTHRA) perlu dibantu melalui sokongan jaringan dan sumbangan dana agar inisiatif mendakwa Israel dapat dioptimumkan dan tidak menjadi usaha terpencil memandangkan usaha mekanisme ICC mampu menghentikan kekejaman rejim seperti Israel ini dan menegakkan keadilan jika dibandingkan dengan usaha kemanusiaan yang juga berkesan tetapi setakat ini nampaknya tindakan membantu Palestin hanya setakat secara *ad hoc* semata-mata.

Jadi, sekali lagi saya dengan rendah diri sebagai pembawa usul ini Tuan Yang di-Pertua, menyarankan supaya langkah yang benar-benar serius memandangkan besarnya ancaman terhadap perkara ini dibuat oleh kerajaan kita sebagai sebuah kerajaan yang meletak tinggi kedudukan hak asasi manusia dan juga kemanusiaan itu sendiri. Saya mohon mencadangkan, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Mohd Rashid Hasnon]: Terima kasih Yang Berhormat Kota Bharu. Sekarang saya jemput Yang Berhormat Kepala Batas, 10 minit.

2.47 ptg.

Dato' Sri Reezal Merican bin Naina Merican [Kepala Batas]: *Bismillahir Rahmanir Rahim. Assalamualaikum warahmatullahi taala wabarakatuh* dan salam sejahtera.

Tuan Yang di-Pertua, pertama sekali saya hendak ucapkan terima kasih kerana ruang yang saya perolehi untuk mengambil bahagian dalam turut menyokong dan juga membahas usul yang dibawa oleh rakan saya Yang Berhormat Kota Bharu berkaitan dengan serangan zalim terhadap Semenanjung Gaza baru-baru ini.

Saya sebenarnya bersetuju bahawa isu berkaitan dengan Palestin ini bukanlah isu baru, isu yang dibawa dah berulang kali. Isu ini adalah isu *by partisan* Tuan Yang di-Pertua dan ada kewajaran isu ini dilebarkan lantai perbahasannya untuk disertai oleh semua pihak termasuk mereka yang berada di Dewan. Namun pada masa yang ada pada hari ini, saya hendak ambil kesempatan untuk turut bersama, senada dengan Yang Berhormat Kota Bharu mengutuk sekeras-kerasnya serangan Israel terhadap Palestin yang mana kebanyakan media antarabangsa, media seperti *The Guardian* menganggap serangan ini sebagai *the worst about of fighting in months*.

Sebuah lagi media *Independent* menganggap situasi ini sebagai *ferocious attacks* Israel terhadap Palestin. Banyak lagi media-media yang menyamakan serangan terbaru Israel ini sebagai antara yang paling teruk dan terburuk semenjak tahun 2014. Operasi yang dinamakan tentera Israel sebagai *black bell* sebenarnya telah mengorbankan kanak-kanak, wanita dan keluarga yang tidak berdosa.

Kekejaman dan keganasan Israel ini melambangkan kerakusan dan kegilaan negara Zionis ini untuk memerangi warga Palestin yang kebanyakannya, sebahagian daripadanya adalah kanak-kanak yang tidak berdosa dan keluarga yang tidak mempunyai senjata. Kita kena melihat isu ini dalam konteks suara *international community*, khususnya UN pada 19 November 2019. UN mengatakan kekecewaan dengan polisi *reversal* yang diambil oleh Kerajaan Amerika Syarikat sebagaimana yang disebut oleh Yang Berhormat Kota Bharu tadi.

■1450

I think saya senada, *I think* Malaysia kena ambil pendirian mengutuk kenyataan yang dibuat oleh Mike Pompeo. Tindakan yang mengatakan serangan Israel ini tidak menyalahi undang-undang antarabangsa. *This is no legal validity at all* dengan izin, *this is a flagrant violation under international law and major obstacle to the vision of two-states solution* yang hari ini dah menjadi satu mimpi palsu kepada rakyat Palestin.

Tuan Yang di-Pertua, apa yang disebut oleh Amerika Syarikat ini memberi lesen besar untuk pengumuman ke atas Palestin diteruskan tanpa ada kuasa yang dapat menghentikannya. Kita dengar kutukan demi kutukan selama 7 dekad, lebih daripada 7 dekad, lebih daripada 70 tahun tetapi kutukan-kutukan tidak membawa erti dan makna kepada dunia untuk menyelesaikan masalah di Palestin.

Saya hendak ambil pendirian kata *not just holding America accountable but* semua badan-badan dunia, UN, *United Nations Security Council*. Tiba masanya Malaysia perlu bersuara melihat bahawa peranan UNSC-UN dilihat sebagai cukup lumpuh. Malahan *if I may say, it is an impotence role*, peranan yang dianggap mandul, tidak mampu hendak *produce* suatu keputusan, suatu resolusi yang boleh dilaksanakan.

Saya ambil contoh resolusi yang dibawa oleh Malaysia 2334 pada 2016. *I'm very proud of Wisma Putra*, kita yang bawa resolusi ini dan diluluskan untuk kali pertama sejak 30 tahun daripada 1980. *It is a momentous achievement by Wisma Putra, by Kerajaan Malaysia*. Bahkan bukan itu sahaja, semua negara bersetuju, Amerika satu sahaja yang *abstain*. *You couldn't find any more momentous achievement* dalam soal resolusi *against Israel other than* Resolusi 2334. Akan tetapi malangnya resolusi ini sampai sekarang *cannot be enforced*, kerana apa, kerana *policy reversal by US*. *That is why* saya kata bahawa badan dunia dah jadi mandul *and we cannot sit back ideally and not doing anything*.

Jadi sebab itulah saya juga bersetuju dengan semua cadangan yang dibawa oleh Yang Berhormat Kota Bharu. Kalau cadangan yang sama juga saya hendak bawa, pertamanya ialah kita kena pastikan bahawa kita tidak boleh lagi berharap. *Get all the light-minded countries*, negara-negara yang berpandangan dengan kita dan saya lihat kita ada *venue* kali ini. Saya difahamkan Wisma Putra akan menganjurkan *KL Summit*.

Saya hendak *KL Summit* tegas, bangkit, nyatakan pendirian berkaitan dengan isu serangan terbaru dan ini mengumpulkan pemimpin-pemimpin daripada dunia Islam. Kalau Malaysia *want to be loud, there couldn't be any better venue than to be loud in KL Summit 2019*. Jadi saya harap bahawa Wisma Putra mengambil ini sebagai pendirian, nyatakan dengan jelas bahawa bukan hanya kita mengutuk, kita hendak tindakan kutukan yang sama juga terhadap UNSC dan juga *United Nation*.

Atas perkara yang sama juga, saya hendak bangkitkan tentang bantuan yang selama ini disalurkan melalui *United Nation Relief and Work Agency* di bawah UN yang Malaysia memang selama ini merupakan rakan yang cukup rapat. Terbaru saya difahamkan bahawa banyak bantuan dah tersekat. So, peranan Malaysia untuk melihat bantuan ini dapat diteruskan. Bukan itu sahaja, malahan saya harap bahawa *border* di Rafah yang hari ini ditutup.

Untuk makluman Tuan Yang di-Pertua, saya ada ramai rakan-rakan daripada Palestin yang hari ini kena patah balik daripada *Egypt*, balik semula ke Malaysia. Bahkan *they were detained in Egypt Airport*, tidak dibenarkan masuk sebab tidak ada dokumen kerana Rafah tutup. So, *this people become* seakan-akan *stateless community*. *Alhamdulillah* Malaysia menerima mereka lagi dan saya harap mereka yang telah kembali daripada *Egypt*, kembali semula ke Malaysia,

jumlahnya saya ada dua tiga orang, kalau boleh ditangani dengan baik kerana bukan mereka hendak patah balik, *but they were not allowed to enter* ataupun tidak dibenarkan masuk kerana pintu di sempadan Rafah tutup.

Akhir sekali, saya berharap sangat bahawa kematian 34 nyawa ini bukan sia-sia. Malaysia mesti mengambil pendirian tegas, tidak berbelah bahagi dan mengutuk serangan Israel, 34 nyawa awam sebenarnya menjadi *collateral damages*, nyawa warga Palestin tidak boleh berterusan menjadi mangsa secara lebih besar dalam operasi *black bell* di Gaza. Saya mohon menyokong, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Mohd Rashid Hasnon]: Terima kasih Yang Berhormat Kepala Batas, 8 minit, saya ada *check time*. Sekarang saya jemput Yang Berhormat Sik untuk bicarakan perbahasannya.

2.55 ptg.

Tuan Ahmad Tarmizi bin Sulaiman [Sik]: *Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh*. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri.

Saya menyambung dan bersama menyokong usul yang dibawa oleh Yang Berhormat Kota Bharu dengan kita jelas mengambil semangat dan aspirasi yang dilahirkan oleh seluruh penduduk di Palestin di ketika mana dalam satu himpunan *Ya Maulu Ard* ataupun *Land Day* ataupun Hari Tanah memperingati peristiwa *Deir Yassin* 9 April 1948. Seluruh dunia ketika itu pada 30 Mac 1979, mereka mendesak supaya mengambil tindakan yang muktamad untuk mengheret Israel ke Mahkamah Antarabangsa kerana jenayah kemanusiaan yang telah dilakukan.

Tuan Yang di-Pertua, dalam satu penerbitan laporan berjudul, *Amalan Israel Terhadap Warga Palestin dan Persoalan Dasar Aparteid (Israeli Practice Toward the Palestinian People and the Question of Apartheid)* oleh Suruhanjaya Ekonomi dan Sosial PBB untuk Asia Barat telah mengesahkan tanpa ragu lagi bahawa Israel telah melakukan jenayah aparteid. Kita menyambung melihat apa yang sedang berlaku di Semenanjung Gaza pada minggu lepas, serangan yang bertubi-tubi itu yang telah menyebabkan puluhan yang terbunuh, ratusan yang tercedera, lebih 200 rumah telah dimusnahkan.

Kita sudah melihat satu laporan yang panjang bahawa Semenanjung Gaza sekarang menjadi penjara paling besar di dunia. Dua juta rakyat di Semenanjung Gaza ini dikepung utara, selatan, timur dan barat. Mereka dihalang untuk keluar ke tempat yang lebih selamat di ketika mana disebut oleh Yang Berhormat Kepala Batas tadi, pintu Rafah ditutup seketatnya. Dengan arahan Israel, negara jiran Mesir mengambil tindakan yang sangat tidak berperikemanusiaan yang

menyebabkan ramai di kalangan pesakit-pesakit yang tidak mendapat rawatan di Semenanjung Gaza kerana kekurangan ubat-ubatan dan kemudahan hospital mati ketika mereka menunggu beratur di sepanjang sempadan ini.

Saya sendiri bersama Tuan Yang di-Pertua, pengalaman melihat sendiri keadaan di Semenanjung Gaza yang sangat parah dan keparahan itu lebih sangat terasa oleh penduduknya di sana, seolah-olah mereka dibiarkan tanpa dipedulikan oleh masyarakat antarabangsa. Pada ketika ini, soal kemanusiaan terus menghimpit mereka. Mereka terpaksa mencatu bantuan makanan. Ada penduduk yang hanya boleh makan sehari sekali. Mereka hanya diberi kemudahan elektrik selama empat jam untuk tempoh 24 jam.

Sebahagian besar sekolah-sekolah terpaksa ditutup kerana tidak ada kemudahan elektrik. Begitu juga dengan perhubungan-perhubungan lain ketika mana Israel telah mengarahkan lapangan terbang di Gaza ditutup dan pelabuhan lautnya ditutup sehinggakan mereka terpaksa membuat ataupun membina terowong-terowong untuk mereka terus hidup dengan bantuan dengan pihak yang sangat terhad.

Jadi pada petang ini, saya ingin mencadangkan kepada pihak Wisma Putra untuk melihat kembali bagaimana keadaan yang sedang berlaku itu. Di antara yang saya ingin lontarkan ialah soal cadangan yang telah diberikan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri bahawa Malaysia mengambil inisiatif untuk membuka kedutaan khusus untuk Palestin, khususnya di Amman, di Jordan.

■1500

Saya ingin bertanya, sudah adakah pelan ataupun *time frame* yang telah dibuat oleh Wisma Putra untuk kita segera membuka kedutaan khusus ini.

Kedua, saya juga ingin mohon penjelasan, bagaimanakah juga Kedutaan Malaysia kita di Kaherah juga berperanan secara khusus untuk menjadi medan perantara di antara kita dengan kedudukan di Semenanjung Gaza. Saya sendiri telah mencuba untuk masuk ke Gaza pada bulan Disember yang lalu dan berurusan dengan pihak kedutaan kita di sana. Namun sangat malang apabila pihak kami tidak diizinkan atas beberapa faktor oleh pihak keselamatan Mesir.

Namun demikian, yang sedihnya ialah ada nampak kepincangan yang berlaku di antara pihak yang menguruskan di sempadan itu apabila mereka nampak cuba mengambil kesempatan kepada pihak-pihak ataupun badan-badan antarabangsa yang cuba masuk untuk memberi bantuan di Semenanjung Gaza. Jadi, saya mohon untuk Wisma Putra lebih memberi satu fokus bagaimana ada pegawai kita di sana, di kedutaan di Kaherah sebagai satu perantara yang lebih kuat untuk kita bekerjasama dengan pihak Kedutaan Mesir bahawa kita bersedia membantu soal kemanusiaan yang sedang parah di Semenanjung Gaza.

Kedua, sebagai satu solidariti kita dengan jelas, khususnya apabila kita membangkitkan ataupun usul yang kita bawa hari ini sebagai satu solidariti yang kuat. Saya mencadangkan supaya kita menganjurkan satu misi kemanusiaan di kalangan Ahli-ahli Parlimen Malaysia yang terdiri daripada pihak kerajaan dan pihak pembangkang Tuan Yang di-Pertua, jika dapat diatur satu misi keamanan, misi kemanusiaan sebagai satu tanda persahabatan kita yang kukuh di antara Malaysia dan Palestin.

Jadi, saya nampak itu memberi satu impak yang besar kepada usaha kita yang berterusan, komitmen kita. Di samping juga kita melahirkan persefahaman dan persaudaraan kita yang kukuh di antara rakyat Malaysia dengan rakyat Palestin.

Ketiga, saya sangat bersetuju dengan cadangan Yang Berhormat Kota Bharu tadi berkaitan dengan usaha yang mungkin boleh dibantu oleh Wisma Putra, membantu NGO-NGO kemanusiaan ataupun NGO hak asasi yang sedang membuat fail pendakwaan di Mahkamah Jenayah Antarabangsa (ICC). Saya mencadangkan atas kekuatan kita sebagai sebuah negara yang berdaulat, apa kata kita mencontohi negara Gambia di Afrika. Baru-baru ini telah mengisytiharkan atas nama negara, mereka telah memfailkan pendakwaan jenayah kemanusiaan terhadap Israel di ICC. Saya yakin Malaysia juga ada kekuatan seperti Gambia.

Terakhir, saya juga ingin sudah pastilah kita seperti mana yang disebut oleh Yang Berhormat Kepala Batas tadi, kita menggunakan medium *KL Summit* nanti untuk memberi suatu penegasan, kita mengisytiharkan bahawa Israel adalah negara apartheid dan negara *terrorist* yang perlu dikutuk dengan sekeras-kerasnya oleh seluruh dunia. Sudah pastilah ia akan memberi suatu rangsangan yang kuat di ketika mana sebahagian negara-negara yang bukan daripada keanggotaan OIC juga sekarang, melihat bahawa Israel selayaknya digelar negara apartheid dan *state terrorist* yang sudah pasti ada suatu kesan yang besar kepada desakan kita supaya Israel ini dikeluarkan daripada senarai keanggotaan di PBB.

Jadi itu cadangan-cadangan saya dan sudah pastilah pada petang ini, usul yang kita buat ini adalah mesej yang besar kepada seluruh rakyat di Gaza termasuk juga di Baitulmaqdis, di mana mereka sedang menanti dan melihat apa yang dapat kita lakukan sebagai solidariti bersama seluruh dunia atas nama kemanusiaan bahawa penindasan yang berlaku ke atas mereka semenjak 1948 itu perlu dihentikan dengan segera. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan terima kasih Yang Berhormat Menteri.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Mohd Rashid Hasnon]: Terima kasih Yang Berhormat Sik. Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya menjemput Yang Berhormat Timbalan Menteri Luar Negeri untuk menjawab, silakan.

3.05 ptg.

Timbalan Menteri Luar Negeri [Dato' Haji Marzuki bin Yahya]: *Bismillahir Rahmani Rahim. Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh* dan selamat petang.

Tuan Yang di-Pertua, pertama sekali saya ingin mengucapkan ribuan terima kasih kepada Yang Berhormat Kota Bharu kerana telah mengemukakan usul untuk merunding berkenaan kecaman terhadap tentera Zionis ke atas Semenanjung Gaza pada 18 November 2019. Saya juga ingin merakamkan ucapan terima kasih kepada Yang Berhormat Kepala Batas dan juga Yang Berhormat Sik yang juga turut hadir ke perbincangan usul ini.

Tuan Yang di-Pertua, isu Palestin merupakan satu isu yang sentiasa dekat di hati rakyat Malaysia. Dasar Luar Negara Malaysia berhubung isu Palestin sentiasa konsisten dan kerajaan sentiasa mengutuk sekeras-kerasnya serangan-serangan Israel terhadap Gaza. Sebagaimana yang diketahui, pada 12 November 2019, Israel telah melaksanakan serangan udara ke atas Gaza yang disasarkan kepada Baha Abu al-Ata, salah seorang pemimpin, komander kepada kumpulan Jihad Islamik Palestin yang mengakibatkan kematian beliau dan isterinya.

Berikut ada sedikit sebanyak mengenai insiden tersebut yang mana serangan Israel dilakukan adalah berdasarkan tuduhan yang dilemparkan ke atas Baha Abu al-Ata. Baha Abu al-Ata dituduh sebagai individu yang bertanggungjawab ke atas serangan roket bertubi-tubi ke atas Israel. Baha Abu al-Ata telah menjadi sasaran sejak beberapa minggu sebelum serangan dilaksanakan. Serangan pada 12 November 2019 turut mengakibatkan kerosakan terhadap ibu pejabat Suruhanjaya Bebas Hak Asasi Manusia (*Independent Commission for Human Rights – ICHR*) yang terletak di Gaza dan mengakibatkan kecederaan seorang pegawai ICHR.

Pertelingkahan ini hanya melibatkan pihak Israel dan PIJ. Ia tidak melibatkan pihak Hamas. Israel telah memberi amaran kepada Hamas untuk tidak terlibat dalam pertelingkahan di antara PIJ dan Israel. Sehingga 13 November 2019, serangan udara oleh Israel telah meragut 34 nyawa rakyat Palestin dan menyebabkan lebih 100 lagi cedera. Pada 14 November 2019, satu kesepakatan gencatan senjata (*cease fire*) telah dicapai.

Mesir telah menjadi pengantara kepada gencatan senjata di antara Israel dan PIJ. Pihak Israel menafikan persetujuan terhadap gencatan senjata tersebut dan memaklumkan bahawa Israel hanya akan melakukan serangan balas sekiranya PIJ melakukan serangan terlebih dahulu. Setakat 15 November 2019, masih terdapat tembakan-tembakan roket dari Gaza dan pihak Israel telah membalas dengan beberapa serangan udara.

Sepertimana Yang Berhormat sedia maklum, kerajaan komited dalam memberi sokongan kepada Palestin untuk menubuhkan sebuah negara yang merdeka dan berdaulat. Kementerian Luar Negeri telah mengecam serangan udara tersebut dengan mengeluarkan kenyataan pada 16

November 2019. Dalam kenyataan tersebut, Kementerian Luar Negeri telah mengutuk sekeras-kerasnya tindakan pihak *Israeli Defence Force* (IDF) yang melancarkan serangan udara ke atas Gaza.

■1510

Kementerian Luar Negeri juga telah mengulangi pendirian Malaysia yang membangkang sekeras-kerasnya sekatan yang dilakukan oleh Israel ke atas Gaza selama lebih 12 tahun dan kawasan-kawasan Palestin yang lain termasuk di Tebing Barat. Serangan oleh tentera Israel ke atas Gaza adalah berlebihan dan tidak seimbang. Selain itu, Israel tidak mengendahkan langsung semua undang-undang antarabangsa yang sedia ada. Serangan tersebut boleh disifatkan sebagai pelanggaran Artikel 3 Deklarasi Hak Asasi Manusia Sejagat (*Universal Declaration of Human Rights* – UDHR) yang menyatakan setiap manusia mempunyai hak kepada nyawa, kebebasan dan keselamatan diri.

Tuan Yang di-Pertua, dalam melihat masalah di Palestin, saya perlu ketengahkan bahawa Palestin bukan hanya melibatkan situasi di Gaza tetapi ia adalah terbahagi kepada Tebing Barat dan Gaza. Ia disebabkan konflik melibatkan serangan udara dan tembakan peluru berpandu di antara Israel dan Gaza, ramai yang lebih memberi fokus terhadap situasi di Gaza berbanding Tebing Barat. Meskipun begitu, rakyat Palestin di Tebing Barat juga terhimpit oleh sekatan-sekatan yang dilakukan oleh Israel. Masalah di Tebing Barat adalah juga termasuk masalah masjid Al-Aqsa.

Berdasarkan laporan daripada *Special Committee to Investigate Israeli Practices Affecting the Human Rights of the Palestinian People and Other Arabs of the Occupied Territories* bertarikh 20 September 2019, dilaporkan bahawa antara masalah yang dihadapi oleh rakyat Palestin di Tebing Barat termasuklah dibunuh, dcederakan oleh pihak Israel, perluasan penempatan haram Israel di Tebing Barat, pemusnahan dan perampasan harta benda milik rakyat Palestin dan penahanan rakyat Palestin di penjara Israel.

Tuan Yang di-Pertua, kerajaan senantiasanya memberi sokongan padu kepada Palestin dan rakyatnya baik dari segi politik, ekonomi, moral dan termasuklah juga bantuan-bantuan berbentuk kemanusiaan, sumbangan kewangan serta sumbangan-sumbangan untuk pembangunan infrastruktur asas dan pembangunan kapasiti sama ada secara langsung mahupun melalui pertubuhan antarabangsa dan badan bukan kerajaan.

Tuan Yang di-Pertua, daripada tahun 2010 hingga kini, kerajaan telah menyalurkan lebih daripada RM46 juta bagi membantu meringankan penderitaan rakyat Palestin. Sumbangan ini adalah daripada dana kerajaan yang disalurkan kepada Palestin secara terus serta melalui pertubuhan-pertubuhan antarabangsa seperti PBB dan OIC. Sumbangan ini adalah tidak termasuk

sumbangan daripada badan-badan bukan kerajaan serta sumbangan bukan kewangan, contohnya seperti pembangunan kapasiti oleh institusi-institusi pengajian awam dan swasta bagi rakyat Palestin melanjutkan pelajaran di Malaysia.

Tuan Yang di-Pertua, Malaysia juga berani mengeluarkan kenyataan-kenyataan yang mengutuk dan mengecam sekeras-kerasnya tindakan serta perlakuan tidak berperikemanusiaan rejim Israel yang menceroboh wilayah Palestin serta mengenakan pelbagai bentuk penindasan, kekejaman dan sekatan ke atas rakyat Palestin. Antara kenyataan yang telah dikeluarkan oleh Malaysia bagi sepanjang tahun 2019 adalah:

- (i) kenyataan media Kementerian Luar Negeri susulan kepada pengumuman oleh jurucakap Kementerian Luar Negeri Israel yang melabelkan Yang Amat Berhormat Perdana Menteri sebagai anti-semitik pada 17 Januari 2019;
- (ii) kenyataan media Kementerian Luar Negeri mengenai perakuan Amerika Syarikat berhubung kedaulatan Israel di Bukit Golan, Syria pada 27 Mac 2019;
- (iii) kenyataan media Kementerian Luar Negeri mengenai situasi di Gaza pada 27 Mac 2019;
- (iv) kenyataan media Kementerian Luar Negeri juga mengutuk sekeras-kerasnya rancangan Benjamin Netanyahu untuk mengilhakkan sebahagian Tebing Barat pada 11 September 2019; dan
- (v) kenyataan media Kementerian Luar Negeri juga mengutuk sekeras-kerasnya serangan udara Israel ke atas Gaza pada 16 November 2019.

Saya hendak rujuk juga kepada tadi tentang soal berkenaan dengan kenyataan Mike Pompeo yang mana Perdana Menteri juga telah mengeluarkan kenyataan pada 19 November dengan mengecam pengumuman yang telah dibuat oleh Setiausaha Negara Amerika Syarikat, Mike Pompeo. Yang Amat Berhormat telah menggambarkan bahawa negara kuasa besar itu secara terang-terangan tidak mengendahkan undang-undang antarabangsa dan resolusi PBB.

Di persada antarabangsa ini pula, isu Palestin adalah juga salah satu isu penting bagi Malaysia untuk memperjuangkan di pelbagai platform antarabangsa terutama di Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu, Pertubuhan Kerjasama Islam Antarabangsa (OIC) dan Sidang Kemuncak Negara-negara Berkecuali (NAM).

Tuan Yang di-Pertua, Malaysia telah menyampaikan kenyataan sewaktu Sesi Debat Terbuka, Majlis Keselamatan Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu mengenai situasi di Timur Tengah pada 28 Oktober 2019 yang turut menyentuh mengenai isu Palestin. Dalam kenyataan tersebut, Malaysia telah menekankan bahawa konflik Palestin-Israel bukan sahaja berkisar

mengenai pertikaian tanah penempatan malah ia juga melibatkan hak bagi rakyat Palestin untuk menjalani kehidupan yang bermaruah, adil, makmur dan bebas daripada ketakutan.

Malaysia turut menekan bahawa keganasan di Gaza dan Tebing Barat telah melemahkan harapan masyarakat antarabangsa untuk mencari penyelesaian damai terhadap isu Palestin ini. Malaysia juga telah menggesa agar masyarakat antarabangsa tidak berdiam diri dan terus menuntut supaya Israel hentikan tindakan kejam dan penindasan ke atas rakyat Palestin yang jelas melanggar resolusi-resolusi PBB dan undang-undang antarabangsa termasuk undang-undang kemanusiaan.

Pada masa yang sama, sewaktu Sesi Debat Umum Perhimpunan Agung Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu yang berlangsung dari 24 hingga 30 September 2019, Yang Amat Berhormat Perdana Menteri, menerusi kenyataan negara yang telah menekankan bahawa Malaysia tidak boleh menerima tindakan Israel yang merampas bumi Palestin secara zalim untuk mendirikan penempatan haram mereka.

Selain itu, sewaktu mesyuarat peringkat Menteri Pergerakan Negara-negara Berkecuali (NAM) di sela-sela PBB, Malaysia turut menyeru negara-negara anggota NAM untuk berganding bahu menamatkan penindasan terhadap rakyat Palestin dan seterusnya membantu ke arah mencapai jalan penyelesaian dua negara (*two-state solution*). Di samping itu, semasa menjadi ahli tetap Majlis Keselamatan PBB bagi penggal 2015/2016, Malaysia sentiasa lantang mengetengahkan pendiriannya menyokong aspirasi rakyat Palestin untuk mewujudkan sebuah negara Palestin yang merdeka dan berdaulat.

Malaysia bersama-sama negara-negara anggota PBB yang lain, akan terus berusaha untuk mencari penyelesaian yang adil dan saksama terhadap isu Palestin melalui keahlian dalam *Committee on the Exercise of the Inalienable Rights of the Palestinian People* (CEIRPP) dan *Special Committee to Investigate Israeli Practices Affecting the Human Rights of the Palestinian People and other Arabs of the Occupied Territories* (SCIIP) di bawah Jawatankuasa Keempat PBB serta menyokong kerja-kerja *United Nations Relief and Works Agency for Palestinian Refugees in the Near East* (UNRWA).

■1520

Tuan Yang di-Pertua, selain PBB, Malaysia juga telah secara konsisten menggesa masyarakat antarabangsa dengan menyuarakan pendirian negara dalam mencari jalan penyelesaian mengenai isu Palestin ini di pelbagai landasan antarabangsa yang lain seperti di Sidang Kemuncak Pergerakan Negara-negara Berkecuali (NAM) ke-18 di Baku, Azerbaijan pada 25 Oktober 2019.

Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dalam ucapan beliau telah menzahirkan hasrat Malaysia untuk membuka Kedutaan Besar Malaysia yang bermastautin di Amman, Jordan dan ditauliahkan kepada Palestin bagi antara lainnya, membolehkan bantuan dan sokongan berterusan disalurkan kepada rakyat Palestin.

Kedutaan Besar Malaysia tersebut bakal menjadi simbol sokongan Malaysia yang tidak berbelah bagi dalam memperjuangkan isu Palestin di peringkat global. Beliau turut menegaskan bahawa Malaysia tidak dapat menerima tindakan Israel yang mendakwa Baitulmaqdis sebagai ibu negara mereka dan menyelar tindakan tersebut serta menggesa negara anggota NAM yang telah berpindah ke Baitulmaqdis atau merancang untuk berbuat demikian supaya mempertimbangkan semula keputusan mereka.

Tuan Yang di-Pertua, pada 12 November 2019 juga, Setiausaha Agung OIC telah mengeluarkan kenyataan rasmi bagi pihak OIC mengecam sekeras-kerasnya serangan tentera Israel ke atas Semenanjung Gaza yang dianggap sebagai pencabulan terhadap undang-undang antarabangsa. Dalam kenyataannya, OIC telah memanggil masyarakat antarabangsa untuk menjalankan tanggungjawab dalam melindungi rakyat Palestin serta menghalang Israel dari meneruskan pencabulannya serta memaksanya mematuhi undang-undang antarabangsa.

OIC sentiasa menegaskan pendirian teguhnya serta sokongan yang penuh ke atas perjuangan rakyat Palestin untuk mendapatkan hak-hak mereka, termasuk hak untuk menubuhkan sebuah negara Palestin yang merdeka dan berdaulat dengan Al-Quds Al-Sharif sebagai ibu negara. Selain itu, OIC juga secara sebulat suara menolak keputusan Amerika Syarikat memindahkan kedutaannya dari Tel Aviv ke Baitulmaqdis berdasarkan keputusan Presiden Amerika Syarikat, Donald Trump pada 6 Disember 2017. Hasil daripada keputusan ini, Kerajaan Amerika Syarikat telah memindahkan kedutaan besar dari Tel Aviv ke Baitulmaqdis.

Malaysia adalah ahli Jawatankuasa Enam OIC mengenai Palestin (*OIC Committee of Six on Palestine*) dan juga Kumpulan Perhubungan dalam Mempertahankan Perjuangan Palestin dan Al-Quds Al-Sharif (*OIC Contact Group on Defending the Cause of Palestine and Al-Quds Al-Sharif*). Melalui dua platform ini, Malaysia lantang dalam mengetengahkan permasalahan yang dihadapi oleh Palestin dan rakyatnya termasuk memperjuangkan status Baitulmaqdis sebagai ibu negara Palestin dan memelihara kesucian masjid Al-Aqsa.

Pada mesyuarat Jawatankuasa Enam OIC Mengenai Palestin yang telah diadakan pada 25 September 2019 di sela-sela sesi ke-74 Perhimpunan Agung PBB, Malaysia telah mengutuk sekeras-kerasnya hasrat Israel untuk memperluaskan wilayah di Tebing Barat. Semasa Mesyuarat Koordinasi Menteri-menteri Luar Negeri OIC yang juga diadakan di sela-sela Sesi ke-74

Perhimpunan Agung PBB, Yang Berhormat Menteri Luar Negeri telah mengumumkan bahawa Malaysia akan membuka Kedutaan Besar Malaysia di Palestin.

Selain itu, semasa sesi ke-14 Sidang Kemuncak OIC yang diadakan di Makkah, Arab Saudi pada 31 Mei 2019, satu resolusi khas mengenai isu Palestin telah diterima pakai oleh sidang kemuncak tersebut yang turut menggariskan perkembangan terkini, pendirian negara-negara anggota OIC dalam isu ini serta tindakan yang harus diambil oleh OIC di peringkat antarabangsa dalam memelihara hak rakyat Palestin.

Malaysia akan terus komited dalam memainkan peranan aktif sebagai usaha mencari penyelesaian yang adil dan berkeadilan kepada konflik Palestin-Israel khususnya ke arah mewujudkan sebuah negara Palestin yang berdaulat dan merdeka. Malaysia juga seperti mana yang disebut oleh Yang Berhormat Kepala Batas tadi berkenaan dengan isu Resolusi 2334 pada 19 Jun 2018, Encik Nikolai Meladeno iaitu penyelarass khas bagi proses keamanan Timur Tengah telah menyerahkan laporan bertulis pertama mengenai pelaksanaan Resolusi 2334. Laporan kedua telah disediakan pada 26 Mac 2019.

Antara isu utama laporan tersebut adalah kedegilan Israel dalam menghentikan aktiviti penempatan haram di Palestin dan cabaran UNWA dalam mendapatkan dana. Malaysia terus komited dalam melaksanakan dan menyokong Resolusi 2334 termasuk sokongan terhadap UNWA. Untuk rekod, Malaysia telah meningkatkan sumbangan terhadap UNWA sejak tiga tahun lepas. Yang terkini pada 2019, Malaysia telah menyumbang sebanyak USD120 ribu kepada UNWA.

Maka dengan ini Tuan Yang di-Pertua...

Tuan Ahmad Tarmizi bin Sulaiman [Sik]: Yang Berhormat Menteri, ada sedikit pertanyaan berhubung dengan jumlah pelarian Palestin yang mungkin sudah berada ada di negara kita. Kalau dapat mungkin Wisma Putra memberi data melalui dengan KDN, dengan pihak Kementerian Dalam Negeri ataupun pihak Kedutaan Palestin jumlah sebenar dan kedudukan mereka di sini sama ada mereka berstatus sebagai pelawat sosial ataupun sebagai pelarian di bawah UNHCR. Terima kasih.

Dato' Haji Marzuki bin Yahya: Terima kasih Yang Berhormat. Saya akan dapatkan data ini kerana tentang soal pelarian ini memang selalunya kita menghadapi banyak masalah dengan Rohingya kalau dibandingkan dengan Palestin. Akan tetapi walau bagaimanapun saya akan dapatkan data lengkap berkenaan dengan Palestin dan saya akan bagi jawapan bertulis kepada Yang Berhormat nanti.

Jadi dengan itu akhir sekali Tuan Yang di-Pertua, sebelum saya hendak mengakhiri, saya juga menyokong penuh cadangan daripada Yang Berhormat Kota Bharu supaya diadakan satu

kokus di kalangan Ahli-ahli Parlimen mengenai isu Palestin ini. Kalau boleh diwujudkan bagi membolehkan isu-isu yang melibatkan Palestin ini dapat dibincangkan dengan lebih menyeluruh kerana ini adalah isu yang mana kesemua rakyat Malaysia bukan sahaja yang pelbagai latar belakang, berpendirian teguh menyokong tentang masalah di Palestin ini. Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Mohd Rashid Hasnon]: Terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri Luar Negeri. Ahli-ahli Yang Berhormat, masa telah diberikan dan cukup di dalam perbahasan di bawah Peraturan Mesyuarat 18(1). Dengan demikian, saya akhiri dan tutup perbahasan ini. Terima kasih Ahli-ahli Yang Berhormat.

UCAPAN DI BAWAH USUL **BERKENAAN PERKARA TADBIR KERAJAAN (P.M. 17)**

Peruntukan yang Tidak Mencukupi dari JKR untuk Daerah Kinta

3.29 ptg.

Tuan Wong Kah Woh [Ipoh Timur]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Tuan Yang di-Pertua, setelah kerajaan baharu ditubuhkan, satu masalah yang selalu dihadapi adalah dengan penyelenggaraan jalan-jalan di bawah Jabatan Kerja Raya (JKR). Kami selaku wakil rakyat sering menghadapi situasi yang mana kami diberitahu bahawa JKR tidak ada peruntukan yang mencukupi untuk menyelesaikan masalah setempat biarpun masalah kecil seperti kerosakan lampu jalan atau garisan jalan yang menjadi pudar. Ini tidak sepatutnya berlaku dan kerajaan akan dikecam oleh rakyat dalam kegagalan untuk menyelesaikan masalah yang remeh.

■1530

Saya ingin membangkitkan persoalan di sini, apakah yang terjadi dengan sistem JKR yang sedia ada? Kenapakah kos penyelenggaraan jalan pun selalu menjadi masalah? Rakyat boleh faham sekiranya kos-kos besar diperlukan untuk projek-projek baharu tetapi apa yang berlaku sekarang peruntukan untuk penyelenggaraan (*maintenance*) pun dikatakan tidak ada. Misalnya, lampu jalan di Jalan Raja Nazrin Shah (Jalan Gopeng), Ipoh di bahagian *flyover* di persimpangan Jalan Sultan Azlan Shah telah rosak sekian lama dan tidak diperbaiki oleh JKR. Masalah sebegini tidak berlaku untuk jalan-jalan di bawah penyelenggaraan pihak berkuasa tempatan.

Berikut merupakan statistik yang saya perolehi berkenaan dengan permohonan dan kelulusan peruntukan JKR untuk Daerah Kinta. Permohonan peruntukan berbanding peruntukan yang diterima bagi Daerah Kinta untuk tahun 2019 sehingga bulan Ogos 2019. Tahun 2016, jumlah perbezaan peruntukan yang diterima adalah sebanyak 2.9 peratus. Tahun 2017, perbezaannya

9.18 peratus. 2018, 20.27 peratus dan 2019 sebanyak 16.55 peratus. Jumlah peruntukan yang dipohon telah pun diluluskan.

Saya berharap bahawa kerajaan dapat memberikan satu jawapan berkenaan dengan ini dan sama ada peruntukan yang mencukupi telah disalurkan kepada JKR. Sekian, terima kasih.

3.31 ptg.

Menteri Kerja Raya [Tuan Baru Bian]: Terima kasih Yang Berhormat Ipoh Timur atas ucapan soalan yang telah dikemukakan.

Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kementerian Kerja Raya sentiasa berusaha untuk memastikan Jalan Persekutuan disenggara dengan cekap dan berkesan bagi tujuan keselamatan dan keselesaan pengguna jalan raya. Semakan mendapati bagi tahun semasa sehingga bulan Oktober 2019, jumlah peruntukan sebanyak RM10,414,370.45 telah diluluskan bagi kerja-kerja penyenggaraan Jalan Persekutuan di Daerah Kinta, Perak yang meliputi tiga skop kerja utama iaitu penyenggaraan rutin, berkala dan kecemasan. Kelulusan yang diberikan ini adalah mengikut keutamaan dengan mengambil kira faktor keperluan dan peruntukan yang diluluskan oleh Kementerian Kewangan.

Bagi tahun 2019, berhubung isu kerosakan lampu jalan, Kementerian Kerja Raya hanya dapat menyalurkan peruntukan sebanyak RM950,000 sahaja kepada negeri Perak. Sebanyak RM8 juta daripada keseluruhan peruntukan yang diluluskan oleh Kementerian Kewangan telah diperuntukkan bagi melaksanakan kerja-kerja pembaikan lampu jalan dan lampu isyarat di Jalan Persekutuan seluruh Semenanjung Malaysia. Daripada peruntukan tersebut, iaitu sebanyak RM176,000 telah diagihkan kepada JKR Daerah Kinta untuk tujuan penyenggaraan lampu jalan dan lampu isyarat.

Walau bagaimanapun, Kementerian Kerja Raya mengambil maklum akan perkara ini dan akan meminta pihak JKR untuk meneliti permohonan ini supaya dapat dimasukkan ke dalam program penyenggaraan lampu jalan dan lampu isyarat bagi tahun 2020. Namun pelaksanaan kerja-kerja penyenggaraan ini adalah tertakluk kepada keutamaan negeri dan juga peruntukan yang diluluskan oleh Kementerian Kewangan. Sekian, terima kasih.

**Garisan Pembahagi Jalan Tidak Kelihatan Bahayakan Nyawa Pengguna
(Garisan Putih di Sepanjang Jalan Utama Dalam Parlimen Tebrau)**

3.34 ptg.

Tuan Steven Choong Shiau Yoon [Tebrau]: Tuan Yang di-Pertua. Tuan Yang di-Pertua dan Yang Berhormat Menteri Kerja Raya, saya ingin menyampaikan hasrat rakyat Parlimen Tebrau berkenaan kedudukan terdesak iaitu garisan pembahagi jalan di jalan utama Parlimen Tebrau. Pusat khidmat telah membuat tinjauan di sekitar lalu sepanjang jalan utama adalah seksyen 0 hingga seksyen 22(9) sepanjang 30.4 kilometer (pergi dan balik) mulai Jalan Tebrau di Kampung Baru Pandan, Jalan Pandan sehingga Jalan Kota Tinggi sampai Taman Cemerlang, sempadan dengan Parlimen Kota Tinggi dan Kulai mendapati kebanyakan garisan putih pembahagi jalan laluan tersebut semakin hilang dan tidak jelas.

Ketiadaan garisan putih pembahagi jalan yang jelas ternyata menjadi satu masalah besar buat pengguna jalan raya dan jika keadaan ini terus dibiarkan, pengguna jalan berkemungkinan besar berhadapan dengan risiko kemalangan jalan raya. Ini adalah kerana:

- (i) pemandu kenderaan tidak dapat kenal pasti lorong yang memandu kereta dan ini membahayakan pemandu yang lain;
- (ii) situasi itu tambah menyukarkan pemandu kenderaan dalam memastikan jarak kenderaan masing-masing, terutamanya ketika waktu hujan lebat dan malam;
- (iii) pemandu dari daerah lain yang tidak biasa dengan bentuk jalan atau kerosakan yang berlaku di jalan tersebut sentiasa terdedah dengan risiko kemalangan kerana tidak tahu lorong mana yang betul;
- (iv) kesesakan berlaku khususnya di simpang membelok ke lorong kiri atau kanan contohnya di persimpangan bertingkat Jalan Pandan; dan
- (v) isu ketiadaan garisan putih pembahagi jalan dalam Parlimen Tebrau telah dikemukakan oleh rakyat Tebrau sejak 5 tahun dahulu.

Walaupun Yang Berhormat Menteri telah salurkan peruntukan lebih kurang RM500,000 pada awal tahun 2019, namun pihak JKR Daerah Johor Bahru telah menggunakan RM100,000 sahaja bagi kerja-kerja menggariskan garisan putih. Ini merupakan 10 peratus daripada seluruh jalan utama Parlimen Tebrau sahaja. Oleh yang demikian, saya sekali lagi memohon apa kiranya dapat jasa baik Yang Berhormat menyalurkan peruntukan tambahan RM400,000 lagi sebagai usaha menyempurnakan kerja-kerja penggarisan jalan raya di bawah pentadbiran JKR.

Semoga permohonan rakyat Tebrau dapat dipertimbangkan Yang Berhormat. Sekian, terima kasih.

3.37 ptg.

Menteri Kerja Raya [Tuan Baru Bian]: Terima kasih Yang Berhormat Tebrau atas membangkitkan isu-isu di dalam Parlimen Tebrau.

Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, jalan yang dimaksudkan ialah Jalan Johor Bahru – Kota Tinggi (FT003). Jalan ini merupakan jalan utama dari Johor Bahru ke Kota Tinggi yang melibatkan jajaran jalan sepanjang 22.9 kilometer di dalam Daerah Johor Bahru. Kementerian ini telah meneliti dan mengambil maklum terhadap isu yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat yang melibatkan laluan Jalan Persekutuan FT003 ini.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, kementerian sentiasa menyediakan program penyenggaraan Jalan Persekutuan di bawah Program Penyenggaraan Berkala sama ada penyenggaraan berkala *pavemen* mahupun penyenggaraan berkala bukan *pavemen* berdasarkan notis kerosakan (*notice of defects*) yang disediakan oleh syarikat konsesi penyenggaraan Jalan Persekutuan. Namun begitu, pelaksanaan program penyenggaraan berkala ini adalah tertakluk kepada senarai keutamaan negeri dan juga had peruntukan yang diluluskan oleh Kementerian Kewangan.

Sehubungan dengan itu, Kementerian Kerja Raya mengambil maklum berkenaan isu garisan jalan yang telah pudar di laluan FT003 ini dan akan menyediakan program ini di bawah program penyenggaraan berkala bukan *pavemen* bagi tahun 2020 untuk menambah baik keadaan garisan Jalan Persekutuan FT003 dari semasa ke semasa yang sewajarnya. Seperti yang dimaklumkan sebelum ini, pelaksanaan kerja-kerja penyenggaraan mengecat semula garisan jalan yang pudar ini adalah tertakluk kepada keutamaan negeri dan juga had peruntukan yang diluluskan oleh Kementerian Kewangan.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, berkaitan kelulusan kerja penyenggaraan berkala bukan *pavemen* di laluan FT003 daerah Johor Bahru yang melibatkan seksyen dari 0 hingga 22.9 bagi tahun 2019, kementerian ini telah meluluskan peruntukan sebanyak RM610 ribu yang terdiri daripada tiga jenis kelulusan iaitu:

- (i) kerja-kerja mengecat semula garisan jalan berjumlah RM100 ribu;
- (ii) kerja-kerja menggantikan *guardrail* yang rosak berjumlah RM300 ribu; dan
- (iii) kerja-kerja memasang *crush cushion* dan perabot jalan yang berjumlah RM210 ribu.

Kerja-kerja penyenggaraan berkala bukan *pavemen* yang diluluskan ini merupakan keutamaan negeri Johor dan dilaksanakan berdasarkan had peruntukan yang telah diluluskan oleh Kementerian Kewangan. Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Mohd Rashid Hasnon]: Terima kasih Yang Berhormat Menteri Kerja Raya. Ahli-ahli Yang Berhormat, Mesyuarat Kamar Khas ini ditangguhkan sehingga jam 2.30 petang esok, Selasa 26 November 2019. Terima kasih Yang Berhormat.

[Kamar Khas ditangguhkan pada pukul 3.41 petang]